

Ban Wong Sa Forest Plantation Management Summary

บทสรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าบ้านงา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สวนป่าบ้านงา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขต
เชียงใหม่

งานสวนป่าบ้านงา เป็นสวนป่าโครงการที่ 4 สังกัดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ตื่น – แม่แ่นต หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ตื่น อำเภอ ลี้ จังหวัด ลำพูน 51110 มีพื้นที่รับผิดชอบ 10,234.78 ไร่

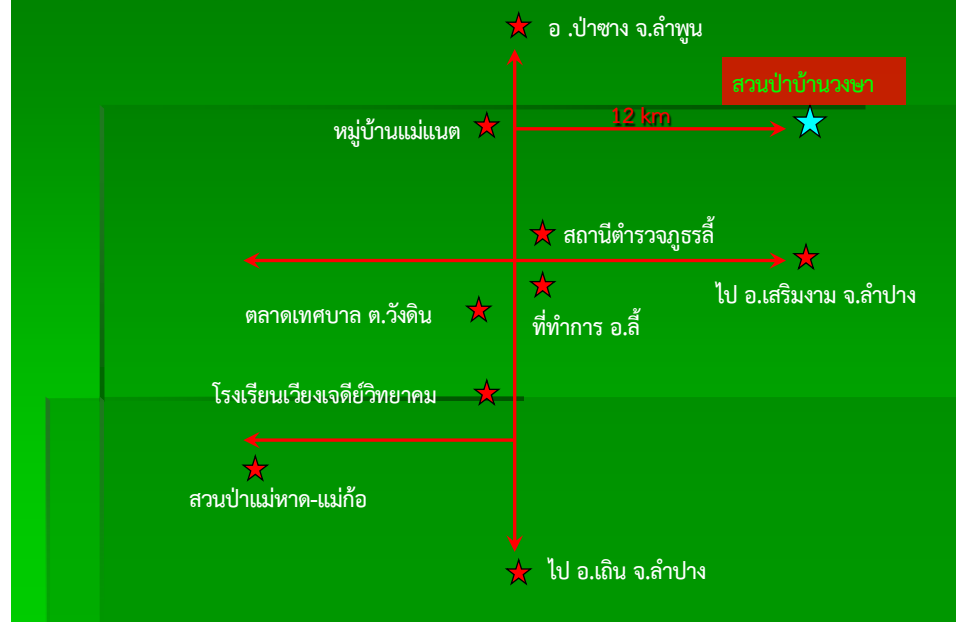
ระยะทางจากสวนป่าถึงจังหวัด 120 ก.ม. ถึงองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่ 140 ก.ม. และถึงองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน 130 ก.ม. ตำแหน่งที่ตั้งสำนักงาน พิกัดจากดาวเทียม GPS E 49852 N 1980918 ที่ตั้งสำนักงานอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 520 เมตร

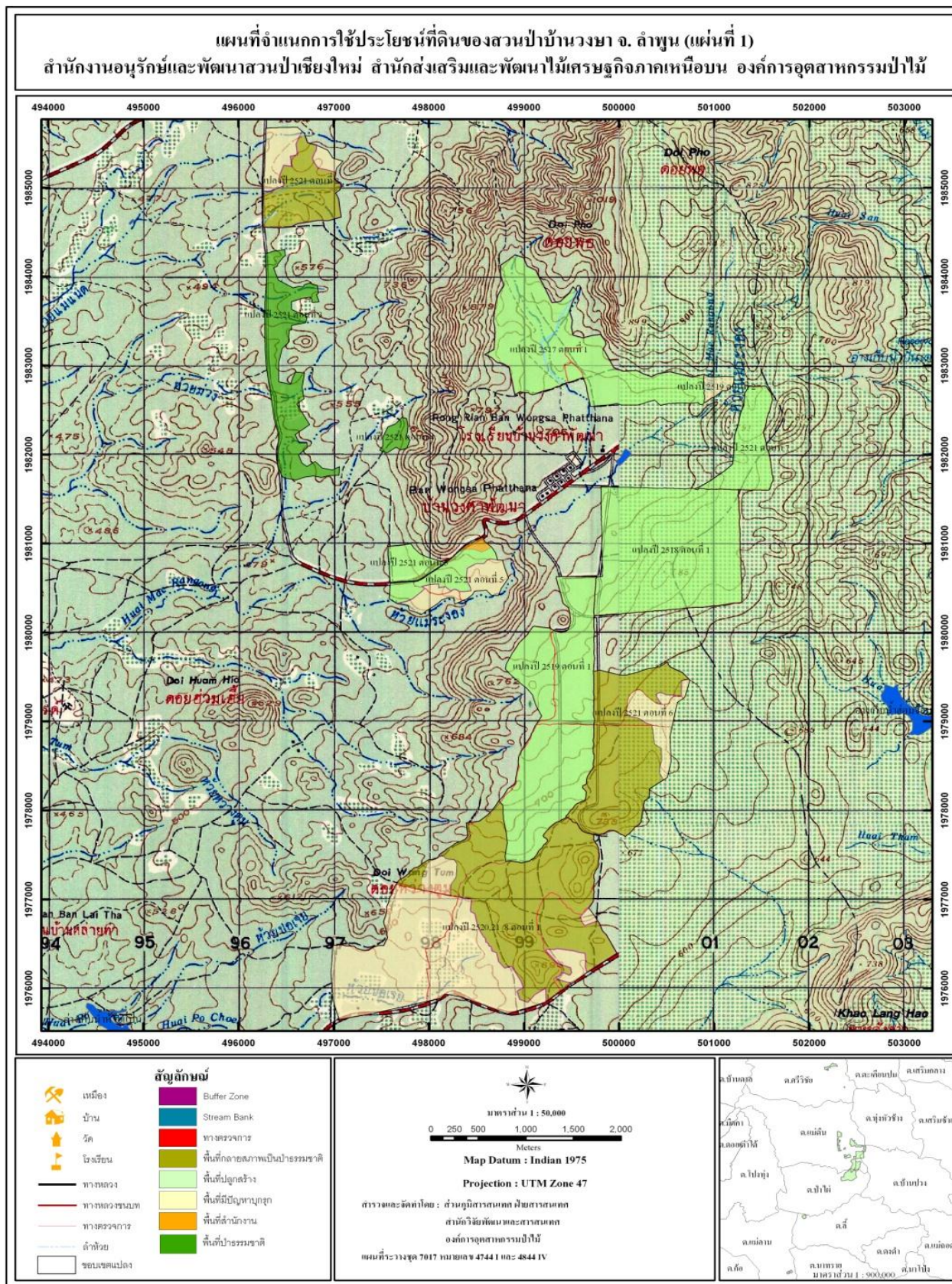
สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับกับที่ราบ และที่ราบเชิงเขา พื้นที่มีความลาดเอียงปานกลาง ลักษณะดินร่วนปนทราย สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าธรรมชาติสลับกับไม้สักและพื้นที่บางแปลงถูกบุกรุก เพื่อปลูกพืชไร่และไม้ผลก่อนที่ อ.อ.ป. จะรับมอบพื้นที่มาจาก กรมป่าไม้

งานสวนป่าบ้านงา
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขต
เชียงใหม่

แผนที่เส้นทางคมนาคม

โครงสร้างการบริหารงานสวนป่าบ้านวงษา

นายฤทธิ กิ่งทัพหลวง

หัวหน้างาน (ระดับ 6)
งานสวนป่าแม่หาด-แมกก่อ

นายคมสันต์ ยูเตาะ
พนักงาน (ระดับ 3)
ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้างาน
สวนป่าแม่หาด-แมกก่อ

นายสมบูรณ์ จันทร์ตา
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบาย มุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการ ปลูกสร้าง สวนป่า ค้ำครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและ สนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มี การจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้ เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการ ดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

[เอกสารเผยแพร่ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน งานสวนป่าบ้านงา]

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าแม่หาด-แม่ก้อ

1. ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 4,180.571 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 8.28 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่าฯ 34,615.13 ลบ.ม./ไร่/ปี

*

ดังกล่าว ได้
สำรวจ
กำลังผลิต
บ้านงา
2557

แผนการ
งานสวน
งา

แปลงปี	ชนิดไม้	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ปริมาตร (ลบ.ม./ไร่)	ความเพิ่มพูนรายปี (ลบ.ม./ปี)	ข้อมูลสำรวจเมื่อ (เดือน/ปี)
2517-1	สัก	956.528	3.67	0.51	ธันวาคม 2557
2517-2 (ผาด้าย)	สัก	255.958	6.64	1.87	ธันวาคม 2557
2518	สัก	1253.236	7.65	2.77	ธันวาคม 2557
2519	สัก	1218.815	4.54	1.75	ธันวาคม 2557
2521-5	สัก	250.759	6.46	0.63	ธันวาคม 2557
2521-7	สัก	245.275	8.52	0.75	ธันวาคม 2557
	รวม	4180.571	37.48	8.28	

ข้อมูล
จากการ
ปริมาณ
ของสวนป่า
ประจำปี

ทำไม้ของ
ป่าบ้าน

ปีที่พัฒนาปลูกใหม่	สัก		ยูคาลิปตัส		ยางพารา		ไม้อื่น	
	(ไร่)	(ลบ.ม.)	(ไร่)	(ตัน)	(ไร่)	(ก.ก.)	(ไร่)	(ลบ.ม.)
2559	220	900	-	-	-	-	-	-
2560	300	1200	-	-	-	-	-	-
2661	300	1200	-	-	-	-	-	-
2562	300	1200	-	-	-	-	-	-
2563	309.91	1240	-	-	-	-	-	-
2664	400	1600	-	-	-	-	-	-
2565	400	1600	-	-	-	-	-	-
2566	400	1600	-	-	-	-	-	-
2667	500	2000	-	-	-	-	-	-
รวม	3109.91	11440	-	-	-	-	-	-

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 600.239 ไร่ คิดเป็น 5 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (10,234.78 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1.พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank) จำนวน 25.838 ไร่
- 2.พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) จำนวน 52.16 ไร่
- 3.พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ จำนวน 521.885 ไร่

ผลการตรวจสอบสถานภาพ (Status) ของพรรณพืชที่สำรวจพบไม่พบชนิดพรรณพืช และสัตว์ป่าที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสถานภาพที่ถูคุกคาม (threatened status) ตามการจัดของ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ONEP, 2006) และ IUCN (2010) ตามผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่า บ้านงา (สำรวจโดยคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558)

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม(SITE INSPECTION) ก่อนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หรือ Site Inspection นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเสี่ยง แนวโน้ม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ ที่มีการปฏิบัติงานของสวนป่า เช่น การปฏิบัติงาน ด้านการทำไม้ การปฏิบัติงานด้านการปลูกสร้างสวนป่า และการสร้างถนนป่าไม้ ซึ่งงานสวนป่าแม่ลี้จะดำเนินการสำรวจ Site Inspection ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงาน ป้องกันและตระหนักถึงผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้น

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ในการดำเนินงานด้านการทำไม้ ปลูกสร้างสวนป่า และสร้างถนนป่าไม้ สรุปว่าไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทำไม้และแปลงปลูกสร้างสวนป่า สวนป่าแม่ลี้ได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้ และแปลงที่ปลูกยางพารา
4. ปลูกหญ้าแฝกบริเวณที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

3.ด้านสังคม

สวนป่าบ้านงา มีหมู่บ้าน/ชุมชนรอบๆสวนป่า ที่มีส่วนได้-ส่วนเสีย จากการปลูกสร้างสวนป่า จำนวน 1 หมู่บ้าน ท้องที่ตำบลแม่ดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำนวนราษฎร 70 ครอบครัว หรือ ประมาณ 250 คน

การบริหารจัดการด้านสังคมของสวนป่าตามแนวทางของการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ของสวนป่าบ้านงา

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ชุมชนและสังคมรอบสวนป่ามีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมของงานสวนป่าบ้านวงษา
- 1.2 เพื่อค้นหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสวนป่า
- 1.3 เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสวนป่า
- 1.4 สามารถจัดการป่าไม้ให้เป็นไปในทิศทางที่ให้ความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น
- 1.5 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับทางสวนป่า
- 1.6 ส่งเสริมให้ทางชุมชนที่ทำงานกับสวนป่ามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. เป้าหมาย

- 2.1 ชุมชนรอบนอกสวนป่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่องานสวนป่า
- 2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับทางสวนป่า มีความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินงานของสวนป่า
- 2.3 ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการป่าไม้
- 2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2.5 คนในชุมชนท้องถิ่นที่ทำงานกับสวนป่าได้รับสวัสดิการ สิทธิต่างๆที่พึงได้รับจากสวนป่ารวมถึงการพิจารณาค่าแรง และการจ้างงานต่างๆ

3. ตัวชี้วัด

- 3.1 คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น
- 3.2 สวัสดิการ สิทธิต่างๆที่ได้รับจากทางสวนป่า
- 3.3 ความรู้ความเข้าใจที่ทางชุมชนมีต่อทางสวนป่า
- 3.4 ความสัมพันธ์ของชุมชนกับงานสวนป่า
- 3.5 ความพึงพอใจของสังคม

ภาพการร่วมกิจกรรมทางสังคม กับชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าฯ

- การประชุมร่วมกับชุมชนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่อนุรักษ์ในสวนป่า

- ภาพการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้สู่สากล”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าบ้านวงษา หมู่ 1 ต.แม่ตืน อ.ลี้ จ.ลำพูน 51110

E-mail : Rittee_60@hotmail.com

โทร. 086-912402-0 (นายฤทธิ กิ่งทัพหลวง) หัวหน้างานสวนป่าบ้านวงษา